EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 12 26
COM(2020) 856 final/2

2020/0382 (NLE)

COM(2020) 856 final of 25.12.2020 downgraded on 26.12.2020.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo ir Europos Sąjungos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir jos apsaugos saugumo procedūrų sudarymo Sąjungos vardu

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

- **Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai**

2017 m. kovo 29 d. pagal Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 50 straipsnį Jungtinė Karalystė pranešė Europos Vadovų Tarybai apie ketinimą išstoti iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos.

2020 m. sausio 30 d., Europos Parlamentui pritarus, Taryba priėmė Sprendimą (ES) 2020/135 dėl Susitarimo dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos sudarymo (toliau – Susitarimas dėl išstojimo)[1]. Susitarimas dėl išstojimo įsigaliojo 2020 m. vasario 1 d. ir jame numatytas pereinamasis laikotarpis, kuriuo Jungtinei Karalystei ir jos teritorijoje pagal tą susitarimą taikoma Sąjungos teisė. Tas laikotarpis baigsis 2020 m. gruodžio 31 d.

2018 m. kovo 23 d. gairėse Europos Vadovų Taryba pakartojo, kad Sąjunga yra pasiryžusi ateityje palaikyti kuo glaudesnę partnerystę su Jungtine Karalyste. Pagal šias gaires tokia partnerystė turėtų apimti prekybos ir ekonominį bendradarbiavimą, taip pat kitas sritis, visų pirma kovą su terorizmu bei tarptautiniu nusikalstamumu ir saugumo, gynybos ir užsienio politiką. Europos Vadovų Taryba tas gaires nustatė siekdama bendro sutarimo dėl būsimų santykių pagrindinių principų, kurie turi būti išdėstyti prie Susitarimo dėl išstojimo pridėtoje ir jame nurodytoje politinėje deklaracijoje.

Prie Susitarimo dėl išstojimo pridėtoje politinėje deklaracijoje[2] (toliau – Politinė deklaracija) nustatyti Europos Sąjungos ir Jungtinės Karalystės būsimų santykių pagrindiniai principai. Joje nustatyti „plataus užmojo, visapusiškos, glaudžios ir lanksčios partnerystės prekybos ir ekonominio bendradarbiavimo, kurio pagrindinis elementas yra visapusiškas ir subalansuotas laisvosios prekybos susitarimas, taip pat teisėsaugos ir baudžiamosios justicijos, užsienio politikos, saugumo ir gynybos ir platesnėse bendradarbiavimo srityse“ elementai.

Susitarimo dėl išstojimo 184 straipsnyje nustatyta, kad Sąjunga ir Jungtinė Karalystė gera valia ir visapusiškai paisydamos savo atitinkamų teisinių sistemų turi dėti visas pastangas imtis būtinų priemonių, kad būtų greitai susitarta dėl susitarimų, kuriais reglamentuojami Politinėje deklaracijoje nurodyti jų būsimi santykiai, ir atliktos atitinkamos tų susitarimų ratifikavimo ar sudarymo procedūros, siekiant užtikrinti, kad, kiek įmanoma, tie susitarimai būtų taikomi nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos.

---

[1] 2020 m. sausio 30 d. Tarybos sprendimas (ES) 2020/135 dėl Susitarimo dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos sudarymo (OL L 29, 2020 1 31, p. 1).

[2] Politinė deklaracija, kuria nustatomi Europos Sąjungos ir Jungtinės Karalystės būsimų santykių pagrindiniai principai (OL C 34, 2020 1 31, p. 1).

2020 m. vasario 25 d. Taryba priėmė Sprendimą (ES, Euratomas) 2020/266[3], kuriuo suteikiami įgaliojimai pradėti derybas su Jungtine Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalyste dėl naujo partnerystės susitarimo. Komisija paskirta Sąjungos derybininke. Į Tarybos sprendimą taip pat įtrauktas papildymas, kuriame pateikiami derybų dėl naujos partnerystės su Jungtine Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalyste nurodymai (toliau – derybiniai nurodymai).

2020 m. gruodžio 24 d. derybos buvo baigtos ir šalys vyriausiųjų derybininkų lygmeniu susitarė dėl Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo ir Susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir jos apsaugos saugumo procedūrų (toliau – Susitarimas dėl informacijos saugumo).

Susitarimas dėl informacijos saugumo yra Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo papildomasis susitarimas ir pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo COMPROV.2 straipsnį yra neatskiriama bendrų Sąjungos ir Jungtinės Karalystės dvišalių santykių, kurie reglamentuojami Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimu, dalis ir bendros sistemos dalis. Susitarimą dėl informacijos saugumo su Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimu sieja ta pati taikymo pradžios diena ir ta pati nutraukimo nuostata.

Kartu su Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimu ir Susitarimu dėl informacijos saugumo Komisija derėjosi dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės Vyriausybės ir Europos atominės energijos bendrijos susitarimo dėl bendradarbiavimo taikaus ir saugaus branduolinės energijos naudojimo srityje. Rekomendacija dėl Tarybos sprendimo dėl to susitarimo patvirtinimo pateikiama kartu su šiuo pasiūlymu pagal atskirą procedūrą. Be Susitarimo dėl bendradarbiavimo taikaus ir saugaus branduolinės energijos naudojimo srityje sudarymo, ta procedūra taikoma ir Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo sudarymui, kiek tai susiję su klausimais, priklausančiais Europos atominės energijos bendrijos kompetencijai (visų pirma su Jungtinės Karalystės, kaip trečiosios valstybės, dalyvavimu Euratomo mokslinių tyrimų programoje ir Europos branduolių sintezės veikloje, įskaitant ITER veiklą, remiantis jos, kaip trečiosios valstybės, naryste Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendrojoje įmonėje (Branduolių sintezės energetikos vystymo bendrojoje įmonėje)).

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

  Tiek 2018 m. kovo 23 d. Europos Vadovų Tarybos gairėse, tiek Politinėje deklaracijoje Sąjunga ir Jungtinė Karalystė paragintos palaikyti glaudžius partnerystės ryšius.

  Prieš derybas dėl Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo ir Susitarimo dėl informacijos saugumo buvo sudarytas Susitarimas dėl išstojimo (jis įsigaliojo 2020 m. vasario 1 d.). Susitarime dėl išstojimo numatytas pereinamasis laikotarpis, kuriuo Jungtinei Karalystei ir jos teritorijoje pagal tą susitarimą taikoma Sąjungos teisė. Pereinamasis laikotarpis baigsis 2020 m. gruodžio

[3] Tarybos sprendimas (ES, Euratomas) 2020/266, kuriuo suteikiami įgaliojimai pradėti derybas su Jungtine Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalyste dėl naujo partnerystės susitarimo (OL L 58, 2020 2 27, p. 53).

31 d. Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimu ir Susitarimu dėl informacijos saugumo siekiama reglamentuoti naujus Sąjungos ir Jungtinės Karalystės tarpusavio santykius ir taip užkirsti kelią dideliems sutrikimams, kurie kitu atveju galėtų atsirasti tuose santykiuose pasibaigus pereinamajam laikotarpiui.

Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimu nustatomas tvirtas Sąjungos ir Jungtinės Karalystės abipusiai naudingų subalansuotos partnerystės santykių pagrindas. Jis taip pat rodo, kad Jungtinė Karalystė, nebūdama Sąjungos valstybe nare, neturi tokių pačių teisių ir negauna tokios pačios naudos kaip valstybė narė.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimu ir Susitarimu dėl informacijos saugumo visapusiškai paisoma Sutarčių ir išsaugomas Sąjungos teisinės tvarkos vientisumas ir autonomiškumas. Dėl šių susitarimų nebus reikalaujama, kad Sąjunga iš dalies pakeistų savo taisykles, reglamentus ar standartus jokioje reguliuojamoje srityje. Jais ginamos Sąjungos vertybės, tikslai ir interesai ir užtikrinamas jos politikos ir veiksmų nuoseklumas, veiksmingumas ir tęstinumas.

Visos iš Jungtinės Karalystės importuojamos prekės turės tenkinti Sąjungos taisykles ir reglamentavimo nuostatas (pvz., technines taisykles ir produktų standartus, sanitarijos ar fitosanitarijos taisykles, maisto ir saugos reglamentavimo nuostatas, sveikatos ir saugos standartus, aplinkos apsaugos, vartotojų apsaugos taisykles).

Į Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą įtrauktos konkrečios antraštinės dalys dėl prekybos ir vienodų sąlygų standartų darbo, aplinkos, kovos su klimato kaita ir darnaus vystymosi srityse, kuriose Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo ekonominė dalis susiejama su bendraisiais Sąjungos darnaus vystymosi tikslais ir konkrečiais darbo, aplinkos ir klimato kaitos srities tikslais.

Dalyvaudama Sąjungos programose Jungtinė Karalystė visapusiškai paisys pagrindinių aktų, kuriais apibrėžiamos programos, ir galiojančių Sąjungos reglamentų, susijusių su finansų valdymu, pavyzdžiui, Finansinio reglamento.

2. TEISINIS PAGRINDAS

Siūlomo Tarybos sprendimo dėl sudarymo materialinis teisinis pagrindas yra SESV 217 straipsnis. Šis teisinis pagrindas yra tinkamiausias atsižvelgiant į plačią numatomos partnerystės taikymo sritį.

Procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 6 bei 7 dalys ir 8 dalies antra pastraipa. SESV 218 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad gavus Europos Parlamento pritarimą, Taryba priima sprendimą dėl susitarimo sudarymo. SESV 218 straipsnio 8 dalies antroje pastraipoje nustatyta, kad Taryba balsuoja vieningai. Be to, SESV 218 straipsnio 7 dalis buvo pridėta kaip teisinis pagrindas, nes Tarybai tikslinga įgalioti Komisiją Sąjungos vardu patvirtinti tam tikrus Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo pakeitimus, kurie turi būti priimti pagal supaprastintą procedūrą arba juos turi priimti pagal Partnerystės susitarimą įsteigtas organas.

Taigi, siūlomo Tarybos sprendimo teisinis pagrindas yra SESV 217 straipsnis kartu su SESV 218 straipsnio 6 bei 7 dalimis ir 8 dalies antra pastraipa.

3. KITI ELEMENTAI

- **Pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą įsteigtų organų vykdomas įgyvendinimas**

  Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo pirmos dalies III antraštinėje dalyje įsteigiama Partnerystės taryba, kuri prižiūrės, kaip siekiama to susitarimo ir bet kurio papildomojo susitarimo tikslų. Partnerystės tarybą sudaro ministrų lygmens Sąjungos ir Jungtinės Karalystės atstovai, kurie susitiks ne rečiau kaip vieną kartą per metus, taip pat prižiūrės ir palengvins Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo ir bet kurio papildomojo susitarimo, pavyzdžiui, Susitarimo dėl informacijos saugumo, įgyvendinimą ir taikymą.

  Partnerystės taryba gali priimti sprendimus visais klausimais Prekybos ir bendradarbiavimo susitarime arba bet kuriame papildomajame susitarime nustatytais atvejais. Partnerystės taryba sprendimus ir rekomendacijas gali priimti tik abipusiu Sąjungos ir Jungtinės Karalystės sutarimu. Ji negali niekaip riboti sprendimų priėmimo Sąjungos lygmeniu. Sąjunga ir Jungtinė Karalystė per Partnerystės tarybą arba specialiuosius komitetus gali nuspręsti iš dalies pakeisti tam tikrus Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo arba bet kurio papildomojo susitarimo aspektus tik tais atvejais, kurie specialiai numatyti tuose susitarimuose. Šalims tokį sprendimą patvirtinus jam dar bus taikomi atitinkami jų vidaus reikalavimai ir procedūros.

  Partnerystės tarybai vykdyti užduotis padės Prekybos partnerystės komitetas, kuriam savo ruožtu padės specialieji prekybos komitetai, ir kiti specialieji komitetai.

  Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimu įsteigiami šie specialieji prekybos komitetai:

  (a) Specialusis prekybos komitetas prekių klausimams;

  (b) Specialusis prekybos komitetas muitinių bendradarbiavimo ir prekių kilmės taisyklių klausimams;

  (c) Specialusis prekybos komitetas sanitarijos ir fitosanitarijos priemonių klausimams;

  (d) Specialusis prekybos komitetas techninių prekybos kliūčių klausimams;

  (e) Specialusis prekybos komitetas paslaugų, investicijų ir skaitmeninės prekybos klausimams;

  (f) Specialusis prekybos komitetas intelektinės nuosavybės klausimams;

  (g) Specialusis prekybos komitetas viešųjų pirkimų klausimams;

  (h) Specialusis prekybos komitetas bendradarbiavimo reglamentavimo srityje klausimams;

  (i) Specialusis prekybos komitetas vienodų atviros ir sąžiningos konkurencijos sąlygų ir darnaus vystymosi klausimams;

  (j) Specialusis prekybos komitetas administracinio bendradarbiavimo PVM ir mokesčių bei muitų išieškojimo srityje klausimams.

  Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimu įsteigiami šie specialieji komitetai:

  (a) Specialusis energetikos komitetas;

(b) Specialusis oro susisiekimo komitetas;

(c) Specialusis aviacijos saugos komitetas;

(d) Specialusis kelių transporto komitetas;

(e) Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas;

(f) Specialusis žuvininkystės komitetas;

(g) Specialusis teisėsaugos ir teisminio bendradarbiavimo komitetas;

(h) Specialusis dalyvavimo Sąjungos programose komitetas.

Partnerystės taryba gali įsteigti arba panaikinti specialiuosius prekybos komitetus arba specialiuosius komitetus, o Prekybos partnerystės komitetas gali įsteigti arba panaikinti specialiuosius prekybos komitetus.

Prekybos ir bendradarbiavimo susitarime taip pat numatytas Partnerystės tarybos ir specialiųjų komitetų vaidmuo ginčų sprendimo srityje. Jis aptariamas Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo šeštos dalies I antraštinėje dalyje.

- **Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimas ir taikymas Sąjungoje**

Pagal SESV 216 straipsnio 2 dalį Sąjungos sudaryti susitarimai yra privalomi Sąjungos institucijoms ir valstybėms narėms.

Pagal SESV 218 straipsnio 7 dalį tikslinga įgalioti Komisiją Sąjungos vardu patvirtinti tam tikrus Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo pakeitimus, kurie turi būti priimti pagal supaprastintą procedūrą arba juos turi priimti pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą įsteigtas organas. Tokie pakeitimai susiję su šiomis Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo nuostatomis:

– TBT.9 straipsnio [Bendradarbiavimas rinkos priežiūros ir ne maisto produktų saugos ir atitikties srityse] 4, 5 ir 8 dalių, kiek tai susiję su reguliaraus keitimosi informacija tarp Šalių tvarkos, nustatytos [TBT-XX] ir [TBT-ZZ] prieduose, nustatymu arba pakeitimais;

– 2 straipsnio [Produktų apibrėžtys, vynininkystės metodai ir procesai] 3 dalies ir TBT-5 priedo [Prekyba vynu] 3 straipsnio [Importui į atitinkamas Šalių teritorijas taikomi sertifikavimo reikalavimai] 3 dalies, kiek tai susiję su to priedo priedėlių pakeitimais;

– TBT-4 priedo [Ekologiški produktai] 1 straipsnio [Tikslas ir taikymo sritis] 2 dalies, kiek tai susiję su to priedo priedėlių pakeitimais;

– TBT-2 priedo [Vaistai] 11 straipsnio [Priedėlių pakeitimai], kiek tai susiję su to priedo priedėlių pakeitimais;

– PPROC.18 straipsnio [ANNEX.PPROC-1 priedo B skirsnio pakeitimas], kiek tai susiję su PPROC-1 priedo dėl patekimo į rinką įsipareigojimų B skirsnio pakeitimais;

– AVSAF.12 straipsnio [Šio skyriaus priedų priėmimas ir pakeitimai], kiek tai susiję su AVSAF-1 priedo arba priedų, nustatytų AVSAF.3 straipsnio [Taikymo sritis ir įgyvendinimas] 2 dalyje, pakeitimais;

– LAW.EUROPOL.48 straipsnio [Nusikaltimų rūšys] 3 dalies, kiek tai susiję su LAW-3 priedo pakeitimais, jei pakeičiamas Europolo

kompetencijai pagal Sąjungos teisę priklausančių nusikaltimų rūšių sąrašas;

– LAW.EUROJUST.63 straipsnio [Nusikaltimų rūšys] 3 dalies, kiek tai susiję su LAW-4 priedo pakeitimais, jei pakeičiamas Eurojusto kompetencijai pagal Sąjungos teisę priklausančių nusikaltimų rūšių sąrašas;

– Protokolo dėl socialinės apsaugos koordinavimo SSC.68 straipsnio [Daliniai pakeitimai], kiek tai susiję su bet kokiais Protokolo dėl socialinės apsaugos koordinavimo priedų ar priedėlių pakeitimais.

Komisija turėtų iš anksto informuoti Tarybą apie pirmiau nurodytus siūlomus pakeitimus. Taryba gali pareikšti prieštaravimą dėl tų siūlomų pakeitimų, pagal ES sutarties 16 straipsnio 4 dalį priimdama sprendimą blokuojančia mažuma. Tokiu atveju Komisija Sąjungos vardu turi atmesti siūlomus pakeitimus, nedarydama poveikio galimybei vėliau pateikti pasiūlymą Tarybai pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį.

Be to, pagal SESV 218 straipsnio 7 dalį Komisija turėtų būti įgaliota Sąjungos vardu patvirtinti poziciją, kuri turėtų būti priimama dėl toliau nurodomų Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo pakeitimų, su sąlyga, kad Taryba apie juos iš anksto informuojama:

– ribos, iki kurios Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo antros dalies pirmo podalio XI antraštinės dalies trečias skyrius dėl subsidijų kontrolės netaikomas (kaip nustatyta LPFOFCSD.3.2 straipsnio [Taikymo sritis ir išimtys] 4 dalyje ir LPFOFCSD.3.3 straipsnio [Viešojo ekonominio intereso paslaugos] 3 dalyje), pakeitimo ir dėl ribos, iki kurios skaidrumo reikalavimas netaikomas, kaip nustatyta LPFOFCSD.3.3 straipsnio [Viešojo ekonominio intereso paslaugos] 2 dalyje.

be to, siekiant sudaryti sąlygas Sąjungai laiku reaguoti, kai atitinkamos sąlygos nebetenkinamos, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti tam tikrus sprendimus, kuriais būtų sustabdomas Jungtinei Karalystei pagal Priedą dėl ekologiškų produktų ir Priedą dėl vaistinių preparatų nustatytų išmokų mokėjimas. Prieš priimdama tokius sprendimus Komisija turėtų informuoti apie tai valstybių narių atstovus, kurie gali pareikšti prieštaravimą Komisijos pateiktai pozicijai sprendimą blokuojančia mažuma. Komisijai taip pat turėtų būti suteikti įgaliojimai pagal tą pačią procedūrą priimti kitas reikalingas įgyvendinimo priemones, kad užtikrintų veiksmingą tų priedų taikymą;

Be to, kad būtų užtikrintas įsipareigojimų pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą vykdymas, taikomi tvirti vykdymo užtikrinimo mechanizmai. Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimu nustatyta galimybė Šalims greitai imtis autonominių ir veiksmingų priemonių savo interesams apsaugoti, įskaitant visų pirma vienodų sąlygų užtikrinimo (t. y. pusiausvyros atkūrimo priemonių, teisių gynimo priemonių) ir žvejybos srityse (t. y. kompensacinių priemonių, taisomųjų priemonių), taip pat, bendresniu mastu, tais atvejais, kai kyla rimtų sektorinio ar regioninio pobūdžio ekonominių, visuomeninių ar aplinkos srities sunkumų.

Svarbu, kad Sąjunga greitai ir veiksmingai galėtų visapusiškai įgyvendinti šias vykdymo užtikrinimo priemones. Dėl to Komisija turėtų būti įgaliota sustabdyti pareigų pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą vykdymą

pagal GOODS.19 straipsnį dėl muitų teisės aktų pažeidimų arba apėjimo atveju taikomos priemonės, LPFOFCSD.3.12 straipsnį dėl teisių gynimo priemonių vienodų sąlygų srityje, ROAD.11 straipsnį dėl teisių gynimo priemonių kelių transporto srityje, AIRTRN.8 straipsnį dėl atsisakymo išduoti leidimą oro susisiekimui vykdyti, jo atšaukimo, galiojimo sustabdymo ar apribojimo, FISH.14 straipsnį dėl taisomųjų priemonių žvejybos srityje, FISH.9 straipsnį dėl kompensacinių priemonių, taikomų panaikinus ar sumažinus prieigą, UNPRO.3.1 ir UNPRO.3.20 straipsnius dėl stabdomo ir nutraukiamo Jungtinės Karalystės dalyvavimo Sąjungos programoje ir INST.24 straipsnį dėl laikinųjų taisomųjų priemonių, arba imtis tinkamų apsaugos priemonių pagal INST.36 straipsnį.

Remiantis Sutartimis, Komisija taip pat veiks Sąjungos vardu visais ginčų sprendimo procedūros etapais pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo šeštos dalies I antraštinę dalį.

- **Išsamus Susitarimų projektų konkrečių nuostatų paaiškinimas**

Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimu numatomas plataus užmojo ir masto Sąjungos ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimas atitinka 2018 m. kovo 23 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas bei gaires ir yra grindžiamas Politine deklaracija.

Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas – tai vienas bendras rinkinys, kurį sudaro keturios pagrindinės dalys:

– bendrieji ir instituciniai susitarimai;

– ekonominiai susitarimai (įskaitant nuostatas dėl prekybos ir vienodų sąlygų garantijų)

– susitarimai dėl teisėsaugos ir teisminio bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose; ir

– nuostatos dėl ginčų sprendimo, pagrindinių vertybių ir apsaugos priemonių.

Numatoma partnerystė grindžiama demokratijos, teisinės valstybės ir žmogaus teisių pripažinimu, taip pat kova su klimato kaita ir kova su masinio naikinimo ginklų platinimu. Jeigu kurio nors iš šių esminių elementų nesilaikoma, Šalys gali nutraukti ar sustabdyti viso ar dalies Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo ar bet kurio papildomojo susitarimo veikimą. Šalys taip pat patvirtina įsipareigojimą užtikrinti aukšto lygio asmens duomenų apsaugą.

Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo taikymo sritis yra visapusiška. Jis apima Politinėje deklaracijoje nurodytas rūpimas sritis: prekybą ir ekonominį bendradarbiavimą, teisėsaugos ir teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, dalyvavimą Sąjungos programose ir temines bendradarbiavimo sritis. Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas neapima susitarimų dėl bendradarbiavimo užsienio politikos, išorės saugumo ir gynybos srityse, atsižvelgiant į Jungtinės Karalystės poziciją dėl tokių susitarimų nesiderėti ir į Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą jų neįtraukti. Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimu paisoma Sąjungos sprendimų priėmimo įgaliojimų autonomiškumo ir jos teisinės tvarkos, jos bendrosios rinkos ir muitų sąjungos vientisumo ir keturių laisvių (asmenų, prekių, paslaugų ir kapitalo) nedalomumo. Jis apima ne tik laisvą prekybą prekėmis ir

paslaugomis, bet ir būdus, kaip užkirsti kelią prekybos iškraipymui bei nesąžiningam konkurenciniam pranašumui. Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimu atsižvelgiama į faktą, kad Jungtinė Karalystė palieka Sąjungos bendrų taisyklių sistemą, priežiūros ir reikalavimų vykdymo užtikrinimo mechanizmus, taigi nebegali naudotis narystės ar bendrosios rinkos teikiama nauda.

Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimu nustatoma bendra valdymo sistema, apimanti visas bendradarbiavimo sritis pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą ir pagal visus kitus papildomuosius susitarimus, pavyzdžiui, Susitarimą dėl informacijos saugumo, o tam tikri patikslinimai įtraukti siekiant atsižvelgti į sektorių poreikius.

Kad būtų užtikrintas įsipareigojimų pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą vykdymas, taikomi tvirti vykdymo užtikrinimo mechanizmai. Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimu nustatyta galimybė Šalims greitai imtis autonominių ir veiksmingų priemonių savo interesams apsaugoti, įskaitant visų pirma vienodų sąlygų užtikrinimo (t. y. pusiausvyros atkūrimo priemonių, teisių gynimo priemonių) ir žvejybos srityse (t. y. kompensacinių priemonių, taisomųjų priemonių), taip pat, bendresniu mastu, tais atvejais, kai kyla rimtų sektorinio ar regioninio pobūdžio ekonominių, visuomeninių ar aplinkos srities sunkumų.

Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo teritorinė taikymo sritis aprėpia: kiek tai susiję su Sąjunga, – teritorijas, kurioms taikomos Sutartys, kiek tai susiję su Jungtine Karalyste, – Jungtinės Karalystės teritoriją. Prekybos ir bendradarbiavimo susitarime taip pat nustatytas ribotas taikymas Normandijos saloms ir Meno Salai, susijęs su prekyba prekėmis ir prieiga prie vandenų. Vadovaujantis pareiškimais, įtrauktais į 2018 m. lapkričio 25 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimo protokolą, ir Tarybos derybiniais nurodymais, Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas Gibraltarui netaikomas.

Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą sudaro septynios dalys (toliau suskirstytos į podalius, antraštines dalis, skyrius ir skirsnius), trys protokolai ir keletas priedų, kaip nurodyta toliau.

Pirmoje dalyje (Bendrosios ir institucinės nuostatos) pateikiamos bendrosios nuostatos, Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo aiškinimo principai ir apibrėžtys, taip pat institucinė struktūra.

Pirmoje dalyje išdėstytos nuostatos dėl Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo valdymo ir įgyvendinimo ir nustatomi bendri valdymo organai (Partnerystės taryba, Prekybos partnerystės komitetas, specialieji prekybos komitetai ir kiti specialieji komitetai).

Valdymo nuostatomis suteikiama aiškumo dėl Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo taikymo ir kontroliavimo būdo. Jos parengtos taip, kad būtų lanksčios ir jas būtų galima pritaikyti prie specialių poreikių, kurių gali kilti skirtingose srityse. Atsižvelgdama į Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo sudėtingumą, Sąjunga primygtinai tvirtino, kad visam Susitarimui būtų taikoma viena valdymo sistema. Taip įmonėms, vartotojams ir piliečiams užtikrinamas teisinis tikrumas ir kartu išvengiama daugybės lygiagrečių struktūrų ir nesukuriama papildomo biurokratizmo.

Susitarimo įgyvendinimą prižiūrės Partnerystės taryba. Partnerystės taryba sudaryta iš Sąjungos ir Jungtinės Karalystės atstovų ministrų lygmeniu ir posėdžiaus įvairių sudėčių, priklausomai nuo svarstomų klausimų. Ji bus forumas, kuriame Šalys aptars visus kylančius klausimus, ir galės priimti privalomus sprendimus bendru sutarimu. Jai padės Prekybos partnerystės komitetas, specialieji prekybos komitetai ir kiti specialieji komitetai.

Antrą dalį (Prekyba, transportas, žvejyba ir kiti susitarimai) sudaro šeši podaliai:

– pirmą podalį „Prekyba“ sudaro dvylika antraštinių dalių: I antraštinė dalis (Prekyba prekėmis), II antraštinė dalis (Paslaugos ir investicijos), III antraštinė dalis (Skaitmeninė prekyba), IV antraštinė dalis (Kapitalo judėjimas, mokėjimai, pervedimai ir laikinosios apsaugos priemonės), V antraštinė dalis (Intelektinė nuosavybė), VI antraštinė dalis (Viešieji pirkimai), VII antraštinė dalis (Mažosios ir vidutinės įmonės), VIII antraštinė dalis (Energetika), IX antraštinė dalis (Skaidrumas), X antraštinė dalis (Gera reglamentavimo praktika ir bendradarbiavimas reglamentavimo srityje), XI antraštinė dalis (Vienodos atviros ir sąžiningos konkurencijos sąlygos ir darnus vystymasis), XII antraštinė dalis (Išimtys);

– antrą podalį „Aviacija“ sudaro dvi antraštinės dalys: I antraštinė dalis (Oro susisiekimas) ir II antraštinė dalis (Aviacijos sauga);

– trečią podalį „Kelių transportas“ sudaro dvi antraštinės dalys: I antraštinė dalis (Krovinių vežimas keliais) ir II antraštinė dalis (Keleivių vežimas keliais);

– ketvirtas podalis „Socialinės apsaugos koordinavimas ir trumpalaikių kelionių vizos“;

– penktas podalis „Žvejyba“;

– šeštas podalis „Kitos nuostatos“.

Kaip galima suprasti iš podalių ir antraštinių dalių pavadinimų, antroje dalyje aptariama prekyba prekėmis ir paslaugomis, taip pat įvairūs kitų ekonominio ir platesnio masto bendradarbiavimo sričių klausimai, tokie kaip investicijos, konkurencija, mokesčių skaidrumas, energetika, oro ir kelių transportas, nediskriminavimas, susijęs su tam tikrais judumo susitarimais ir socialinės apsaugos koordinavimu, ir žvejyba.

Antroje dalyje išdėstyta šiuolaikiška, tvari prekybos politika. Abi Šalys įsipareigoja laikytis bendrų aukštų standartų tokiose srityse kaip darbo ir socialiniai standartai, aplinkos apsauga, kova su klimato kaita, įskaitant anglies dioksido apmokestinimą, ir atitinkamų standartų, susijusių su mokesčių vengimu ir mokesčių skaidrumu[4]. Šioje dalyje taip pat nustatyti subsidijų teikimo principai, kad bet kuri iš Šalių neteiktų subsidijų, kurios turi esminį poveikį Šalių tarpusavio prekybai arba investicijoms. Šie sutarti standartai ir principai siejami su vidaus vykdymo užtikrinimo ir ginčų sprendimo mechanizmais, kuriais užtikrinama, kad ES ir Jungtinės Karalystės įmonės

[4] Sąjunga ir Jungtinė Karalystė taip pat ketina tuo metu, kai bus sudaromi Susitarimai, patvirtinti Bendrą pareiškimą dėl kovos su žalingomis mokesčių sistemomis.

konkuruotų vienodomis sąlygomis. Antroje dalyje numatyta, kad, kai tinka, kiekviena Šalis gali imtis vienašalių priemonių, kad apsisaugotų nuo poveikio prekybai arba investicijoms, kurį lemia subsidijos arba reikšmingas nuokrypis nuo atitinkamų subsidijų kontrolės sistemų ar atitinkamų darbo ir socialinės, aplinkos ar klimato apsaugos lygių.

Kiek tai susiję su prekyba prekėmis, antros dalies nuostatos neapsiriboja ES laisvosios prekybos susitarimais, neseniai sudarytais su tokiais partneriais, kaip Kanada ir Japonija: visoms prekėms nustatomi nuliniai tarifai ir nulinės kvotos. Kad galėtų pasinaudoti šiomis išskirtinėmis lengvatomis, įmonės privalo užtikrinti, kad jų gaminiai būtų kilę iš Sąjungos arba Jungtinės Karalystės. Šios kilmės taisyklės yra būtinos siekiant užtikrinti Sąjungos rinkos vientisumą. Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimu taip pat bus palengvinti, kiek tai leidžiama pagal Sąjungos muitinės kodeksą, muitinės formalumai, taikomi muitų sąjungai nepriklausančioms trečiosioms valstybėms. Taip pat bus panaikintos nereikalingos kliūtys prekybai, kartu užtikrinant, kad visos į Sąjungą patenkančios Jungtinės Karalystės prekės atitiktų aukštus reguliavimo standartus, be kita ko, taikomus maisto kokybei (pvz., sanitarijos ir fitosanitarijos standartus) ir produktų saugai.

Taip pat susitarta dėl pakankamai didelio prekybos paslaugomis atvirumo, neapsiribojant PPO Bendrojo susitarimo dėl prekybos paslaugomis (GATS) bazinėmis nuostatomis, kartu atsižvelgiant į tai, kad Jungtinė Karalystė nebesinaudoja laisvu asmenų judėjimu, taigi ir laisve teikti paslaugas. Jungtinės Karalystės paslaugų teikėjai, norintys teikti paslaugas Sąjungoje, turės laikytis visų atitinkamų Sąjungos norminių reikalavimų, tačiau tose srityse, kurioms taikomas Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas[5], jiems nebus taikomas mažiau palankus režimas nei Sąjungos paslaugų teikėjams, o Jungtinėje Karalystėje tas pats galios ir Sąjungos paslaugų teikėjams. Jungtinės Karalystės investuotojai taip pat gali Sąjungoje steigti juridinius vienetus, kad galėtų teikti paslaugas visoje bendrojoje rinkoje, ir tą patį gali daryti Sąjungos investuotojai Jungtinėje Karalystėje. Į Susitarimą įtraukti būsimų derybų dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo susitarimų pagrindiniai principai.

Prekybos ir bendradarbiavimo susitarime išdėstytos nuostatos, kuriomis siekiama palengvinti skaitmeninę prekybą šalinant nepagrįstas kliūtis ir įmonėms bei vartotojams užtikrinant atvirą, saugią ir patikimą interneto aplinką kartu su aukštais asmens duomenų apsaugos standartais. Susitarime taip pat išdėstytos nuostatos, kuriomis užtikrinama intelektinės nuosavybės teisių apsauga. Be to, į jį įtrauktos nuostatos dėl abipusių galimybių atitinkamose Šalių viešųjų pirkimų rinkose ir dėl viešųjų pirkimų standartų, neapsiribojant Šalių įsipareigojimais pagal PPO sutarties dėl viešųjų pirkimų nuostatas.

Kalbant apie energetiką, Jungtinė Karalystė nebedalyvaus bendroje elektros energijos rinkoje ir ES prekybos platformų veikloje, todėl Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimu sukuriama nauja dvišalio bendradarbiavimo energetikos srityje sistema, kuria siekiama užtikrinti ekonomiškai efektyvios, švarios energijos tiekimą ir tiekimo saugumą – esminius abiejų ekonomikų veikimo elementus – ir įdiegti naujus mechanizmus, skirtus bendradarbiauti

[5] Vadovaujantis ES prekybos politika, neįtrauktas nedidelis skaičius sektorių (viešosios paslaugos, tam tikros transporto paslaugos ir audiovizualinės paslaugos, siekiant išsaugoti kultūros įvairovę).

atsinaujinančių energijos išteklių, visų pirma Šiaurės jūroje, klausimais ir kovoti su klimato kaita. Susitarimą taip pat sudaro esminės nuostatos dėl vienodų sąlygų ir liberalizavimo, įskaitant subsidijų energetikos sektoriuje sąlygas. Kaip ir kitose srityse, nuostatomis dėl energetikos Jungtinei Karalystei nesuteikiama visapusiška nauda, kuri prilygtų bendrosios rinkos teikiamai naudai, atsižvelgiant į jos, kaip trečiosios valstybės, statusą.

Dėl transporto Prekybos ir bendradarbiavimo susitarime numatytas nuolatinis ir tvarus susisiekimas oru ir keliais, kartu išsaugant bendrosios rinkos vientisumą. Į jį įtrauktomis nuostatomis užtikrinama, kad Sąjungos ir Jungtinės Karalystės paslaugų teikėjai konkuruotų vienodomis sąlygomis, kad nebūtų pažeidžiamos keleivių teisės ir nesumažėtų transporto sauga.

Antroje dalyje taip pat nustatyta bendro darnaus žuvų išteklių Sąjungos ir Jungtinės Karalystės vandenyse valdymo sistema. Kaip nepriklausoma pakrantės valstybė Jungtinė Karalystė turės visą savo vandenų kontrolę ir galės toliau plėtoti savo žvejybos veiklą, tačiau Europos žvejai ir žvejės ir toliau turės nuolatinę prieigą prie Jungtinės Karalystės vandenų ir juose vykdyti žvejybos veiklą.

Trečioje dalyje (Teisėsaugos ir teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose) nustatyta teisėsaugos ir teisminio bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose sistema. Joje pripažįstamas tvirto nacionalinių policijos ir teisminių institucijų, taip pat Sąjungos agentūrų ir įstaigų bendradarbiavimo, ypač kovojant su tarpvalstybiniu nusikalstamumu ir terorizmu ir vykdant baudžiamąjį persekiojimą, poreikis.

Trečia dalis apima šias pagrindines sritis:

– duomenų mainai: susitarimai dėl greito, veiksmingo ir efektyvaus keitimosi oro transporto keleivių duomenimis (vadinamaisiais keleivio duomenų įrašais, arba PNR), DNR, pirštų atspaudų ir transporto priemonių registracijos duomenimis (tai yra duomenimis pagal Priumo sprendimą – jais Sąjunga ir jokia Šengeno erdvei nepriklausanti trečioji valstybė niekada anksčiau nesikeitė), nuosprendžių registrų informacija ir operatyvine informacija, papildant tarptautinius kanalus, tokius kaip Interpolas;

– Europolas ir Eurojustas: veiksmingas Jungtinės Karalystės ir Europolo bei Eurojusto bendradarbiavimas, laikantis Sąjungos teisės aktais nustatytų bendradarbiavimo su trečiosiomis valstybėmis taisyklių;

– perdavimas: sudaromos greito nusikaltėlių perdavimo tarp Sąjungos valstybių narių ir Jungtinės Karalystės sąlygos, racionalizuojant procedūras, laikantis griežtų terminų, griežtų apsaugos priemonių (įskaitant tinkamus atsisakymo perduoti pagrindus), procedūrinių teisių ir taikant teisminę priežiūrą;

– savitarpio pagalba: susitarimai, kuriais palengvinamas Europos Tarybos konvencijų dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose taikymas ir įvairios jose numatytos priemonės, įskaitant turto įšaldymą ir konfiskavimą, papildomos, pavyzdžiui, racionalizuojant procedūras, nustatant terminus ir technologijų infrastruktūras;

– kova su pinigų plovimu: nuostatos dėl bendradarbiavimo kovojant su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu.

Trečiojoje dalyje atsižvelgiama į Jungtinės Karalystės, kaip Sąjungai ir Šengeno erdvei nepriklausančios valstybės, statusą. Pavyzdžiui, Jungtinė Karalystė nebeturės tiesioginės tikralaikės prieigos prie neskelbtinų duomenų Sąjungos bazių, kuriomis palaikoma Sąjungos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė, nes tokia prieiga suteikiama tik valstybėms narėms ir glaudžiai bendradarbiaujančioms asocijuotosioms šalims, kurios prisiima visas susijusias pareigas.

Glaudus ir visapusiškas policijos ir teisminis bendradarbiavimas grindžiamas garantijomis, kad bus paisoma demokratijos ir teisinės valstybės principų, veiksmingai užtikrinama pagrindinių asmens teisių ir laisvių, įskaitant tas, kurios įtvirtintos Europos žmogaus teisių konvencijoje, apsauga ir jie bus įgyvendinami vidaus teisėje, taip pat abiejų Šalių įsipareigojimu laikytis aukšto lygio duomenų apsaugos standartų. Tai buvo itin svarbus Sąjungos reikalavimas, nustatytas siekiant užtikrinti, kad būtų apsaugotas ir jos piliečių saugumas, ir pagrindinės teisės. Trečiojoje dalyje taip pat nustatytos konkrečios nuostatos, susijusios su bendradarbiavimo sustabdymu tuo atveju, jeigu užtikrinant bet kurios iš šių apsaugos priemonių įgyvendinimą yra didelių sisteminių trūkumų, taip pat su specialiu ginčų sprendimo mechanizmu.

Ketvirtą dalį (Teminis bendradarbiavimas) sudaro dvi antraštinės dalys: I antraštinė dalis „Sveikatos saugumas“ ir II antraštinė dalis „Kibernetinis saugumas“. Ketvirtoje dalyje išdėstomos nuostatos dėl Šalių bendradarbiavimo sveikatos saugumo ir kibernetinio saugumo klausimais, įskaitant nuostatas dėl Jungtinės Karalystės laikino ir riboto dalyvavimo keliose Sąjungos struktūrose, tik jeigu Sąjunga pakviečia dalyvauti ir jeigu kyla konkrečios bendros grėsmės.

Penktoje dalyje (Dalyvavimas Sąjungos programose, patikimas finansų valdymas ir finansinės nuostatos) išdėstomos nuostatos dėl Jungtinės Karalystės, kaip trečiosios valstybės, nuolatinio dalyvavimo pavyzdinėse Sąjungos programose, su sąlyga, kad Jungtinė Karalystė mokės finansinį įnašą į Sąjungos biudžetą. Tikslų tokių programų sąrašą vėliau patvirtins Specialusis dalyvavimo Sąjungos programose komitetas. Be to, Specialusis dalyvavimo Sąjungos programose komitetas taip pat gali sudaryti paslaugų, kurios teikiamos įgyvendinant Sąjungos programas, kuriomis Jungtinei Karalystei gali būti suteikta galimybė naudotis, sąrašą.

Sąjungos programų ir veiklos, kuriose Jungtinė Karalystė gali dalyvauti, teisiniai pagrindai (pagrindiniai aktai) dar nepriimti. Tačiau Jungtinė Karalystė ir Sąjunga bendrai sutaria dėl programų, kuriose Jungtinė Karalystė gali dalyvauti ir kokiomis konkrečiomis sąlygomis ji tai gali daryti, jeigu laikomasi galutiniuose teisiniuose pagrinduose nustatytų sąlygų. Todėl prie Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo pridėtas bendras pareiškimas yra pagrindas, kuriuo remdamasis Specialusis dalyvavimo Sąjungos programose komitetas tą susitarimą papildys protokolais, kai bus priimti tų programų teisiniai pagrindai.

Šeštą dalį (Ginčų sprendimas ir horizontaliosios nuostatos) sudaro trys antraštines dalys: I antraštinė dalis (Ginčų sprendimas), II antraštinė dalis (Bendradarbiavimo pagrindas) ir III antraštinė dalis (Įsipareigojimų vykdymas ir apsaugos priemonės).

Kalbant apie ginčų sprendimą, jeigu kyla nesutarimų ir Šalys negali rasti sprendimo, Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas numato, kad gali būti sukurtas nepriklausomas arbitražo teismas, kad klausimas būtų išspręstas

priimant privalomą sprendimą. Šis ginčų sprendimo mechanizmas aprėpia daugumą Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo sričių, įskaitant vienodas sąlygas ir žvejybą. Jį papildo patikimi ir tvirti vykdymo užtikrinimo ir atitikties mechanizmai, įskaitant galimybę sustabdyti šalies ieškovės pareigas pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą, pvz., vėl įvesti tarifus ir (arba) kvotas. Be to, kiekviena Šalis tam tikromis sąlygomis galės imtis atsakomųjų veiksmų, jeigu kita Šalis nevykdys arbitražo teismo sprendimo. Pavyzdžiui, vienai Šaliai nuolat nevykdant savo pareigų, susijusių su konkrečiu ekonomikos sektoriumi, kita Šalis galės imtis atsakomųjų veiksmų kituose ekonomikos sektoriuose. Kiekviena Šalis taip pat gali vienašališkai imtis apsaugos priemonių, kai kyla rimtų sektorinio ar regioninio pobūdžio ekonominių, visuomeninių ar aplinkos srities sunkumų.

Septintoje dalyje (Baigiamosios nuostatos) pateikiamos baigiamosios nuostatos, įskaitant dėl Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įsigaliojimo, peržiūros ir nutraukimo.

Dviejuose **protokoluose** pateikiamos nuostatos dėl **administracinio bendradarbiavimo ir kovos su sukčiavimu pridėtinės vertės mokesčio srityje ir savitarpio pagalbos vykdant su mokesčiais ir muitais susijusius reikalavimus** ir dėl **savitarpio pagalbos muitinės veiklos srityje**.

Protokole dėl socialinės apsaugos koordinavimo nustatytos įvairios socialinės apsaugos koordinavimo priemonės, kuriomis siekiama apsaugoti ES piliečių ir Jungtinės Karalystės piliečių, kurie 2021 m. sausio 1 d. atsidurs tarpvalstybinėje padėtyje, susijusioje su Jungtine Karalyste ir ES, socialinės apsaugos teises. Trečiųjų valstybių piliečiai, asmenys be pilietybės ir pabėgėliai taip pat apsaugomi. Protokolas aprėpia daug įvairių išmokų, įskaitant senatvės ir maitintojo netekimo pensijas, išmokas mirties atveju, ligos išmokas, motinystės ir tėvystės išmokas, susijusias su vaiko gimimu, išmokas dėl nelaimingų atsitikimų darbe ir priešpensines išmokas. Protokolu užtikrinama, kad jame nustatyti socialinės apsaugos koordinavimo susitarimai būtų grindžiami Sąjungos valstybių narių nediskriminavimo principu.

Susitarime dėl keitimosi įslaptinta informacija ir jos apsaugos saugumo procedūrų nustatytos keitimosi įslaptinta informacija ir neįslaptinta neskelbtina informacija taisyklės ir būdai. Kaip ir kituose su kitomis trečiosiomis valstybėmis Sąjungos sudarytuose susitarimuose dėl informacijos saugumo, Susitarime dėl informacijos saugumo užtikrinamas saugus neskelbtinos informacijos tvarkymas laikantis informacijos rengėjo išankstinio sutikimo prieš perduodant informaciją, kuria keičiamasi, principo. Susitarimas dėl informacijos saugumo taikomas nuo Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo taikymo pradžios dienos arba nuo tos dienos, kai Šalys viena kitai praneša, kad įvykdė atitinkamus vidaus reikalavimus ir procedūras, skirtus įslaptintai informacijai perduoti pagal tą susitarimą, atsižvelgiant į tai, kuri data vėlesnė.

2020/0382 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo ir Europos Sąjungos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir jos apsaugos saugumo procedūrų sudarymo Sąjungos vardu

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV), ypač į jos 217 straipsnį kartu su 218 straipsnio 6 bei 7 dalimis ir 8 dalies antra pastraipa,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento pritarimą[6],

kadangi:

(1) [DATA] Taryba priėmė Tarybos sprendimą (ES) Nr. ... dėl Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo (toliau – Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas) ir Europos Sąjungos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir jos apsaugos saugumo procedūrų (toliau – Susitarimas dėl informacijos saugumo) pasirašymo Sąjungos vardu;

(2) Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimu nustatomas Sąjungos ir Jungtinės Karalystės plataus masto santykių pagrindas, apimantis abipuses teises ir pareigas, bendrus veiksmus ir specialias procedūras. Susitarimas dėl informacijos saugumo yra Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo papildomasis susitarimas ir yra iš esmės su juo susijęs, visų pirma su jo taikymo pradžia ir nutraukimu. Todėl sprendimas dėl Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo ir Susitarimo dėl informacijos saugumo (toliau – Susitarimai) pasirašymo turėtų būti grindžiamas teisiniu pagrindu, kuriuo numatoma sukurti asociaciją, kad Sąjunga galėtų prisiimti įsipareigojimų visose srityse, kurioms taikomos Sutartys;

(3) tikslinga nustatyti Sąjungos atstovavimo pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą įsteigtoje Partnerystės taryboje ir komitetuose tvarką. Kaip numatyta Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 17 straipsnio 1 dalyje, Komisija turi atstovauti Sąjungai ir išreikšti Sąjungos pozicijas, kurias pagal Sutartis nustato Taryba. Taryba turi vykdyti savo politikos formavimo ir koordinavimo funkcijas, kaip numatyta ES sutarties 16 straipsnio 1 dalyje, nustatydama pozicijas, kurios Sąjungos vardu priimamos pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą įsteigtoje Partnerystės taryboje ir komitetuose. Be to, tais atvejais, kai Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimu įsteigta Partnerystės taryba arba komitetai turi priimti

[6] OL C , , p. .

teisinę galią turinčius aktus, pozicijos, kurios Sąjungos vardu priimamos šiuose organuose, turi būti nustatomos pagal SESV 218 straipsnio 9 dalyje nustatytą procedūrą;

(4) viena arba kelios valstybės narės gali paprašyti, kad Komisijos atstovą pagal Susitarimą įsteigtos Partnerystės tarybos ir kitų jungtinių organų posėdyje lydėtų tos arba tų valstybių narių atstovas Sąjungos delegacijos sudėtyje;

(5) pagal SESV 218 straipsnio 7 dalį tikslinga įgalioti Komisiją Sąjungos vardu patvirtinti tam tikrus Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo pakeitimus, kurie turi būti priimti pagal supaprastintą procedūrą arba juos pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo nuostatas turi priimti tuo Susitarimu įsteigtas organas. Turėtų būti nustatyta tarybos konsultacijų dėl tokių pakeitimų procedūra;

(6) be to, siekiant sudaryti sąlygas Sąjungai laiku reaguoti, kai atitinkamos sąlygos nebetenkinamos, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti tam tikrus sprendimus, kuriais būtų sustabdomas Jungtinei Karalystei pagal TBT-4 priedą [dėl ekologiškų produktų] ir TBT-2 priedą [dėl vaistinių preparatų]. Prieš priimdama tokius sprendimus Komisija turėtų informuoti apie tai valstybių narių atstovus, kurie gali pareikšti prieštaravimą Komisijos pateiktai pozicijai sprendimą blokuojančia mažuma. Komisijai taip pat turėtų būti suteikti įgaliojimai pagal tą pačią procedūrą priimti kitas reikalingas įgyvendinimo priemones, kad užtikrintų veiksmingą tų priedų taikymą;

(7) siekiant sudaryti sąlygas Sąjungai veikti greitai ir veiksmingai, kad būtų apsaugoti jos interesai pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą, kol bus priimtas ir Sąjungoje įsigalios konkretus teisės aktas, kuriuo reglamentuojamas teisių gynimo priemonių priėmimas pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą, Komisija turėtų būti įgaliota imtis teisių gynimo priemonių, pavyzdžiui, sustabdyti pareigų pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą arba bet kurį papildomąjį susitarimą vykdymą tais atvejais, kai pažeidžiamos tam tikros Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo nuostatos arba nevykdomos tam tikros Prekybos ir bendradarbiavimo susitarime nustatytos sąlygos, visų pirma, prekybos prekėmis, vienodų sąlygų sudarymo, kelių transporto, oro susisiekimo, žvejybos ir Sąjungos programų srityse, ir imtis tinkamų teisių gynimo priemonių, pusiausvyros atkūrimo priemonių ir atsakomųjų priemonių;

(8) kiekvienu atveju, kai Sąjunga turi imtis veiksmų, kad laikytųsi Susitarimų nuostatų, tokių veiksmų turi būti imamasi pagal Sutarčių nuostatas, kartu neviršijant kiekvienai institucijai suteiktų įgaliojimų. Todėl Komisija turi pateikti Jungtinei Karalystei informaciją arba pranešimus, kurių reikalaujama pagal Susitarimus, išskyrus atvejus, kai Susitarimuose nurodomos kitos konkrečios Sąjungos institucijos, įstaigos, organai ir agentūros, ir konkrečiais klausimais konsultuotis su Jungtine Karalyste. Atstovauti Sąjungai arbitražo teisme, kai pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą ginčas perduotas nagrinėti arbitražo tvarka, taip pat turi Komisija;

(9) primenama, kad pagal 2020 m. vasario 25 d. derybinius nurodymus Sąjungos ir Jungtinės Karalystės sudaryto Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo teritorinė taikymo sritis neapima Gibraltaro. Tai neužkerta kelio galimybei sudaryti atskirus Sąjungos ir Jungtinės Karalystės susitarimus dėl Gibraltaro, laikantis Europos Vadovų Tarybos ir Europos Komisijos deklaracijos, įtrauktos į 2018 m. lapkričio 25 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimo protokolą;

(10) Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo sudarymui taikoma atskira procedūra tų klausimų, kurie priklauso Europos atominės energijos bendrijos kompetencijai, atžvilgiu;

(11) Susitarimai turėtų būti patvirtinti Sąjungos vardu,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Sąjungos vardu patvirtinamas Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas, kiek tai susiję su klausimais, kurie nepriklauso Europos atominės energijos bendrijos kompetencijai.

Sąjungos vardu patvirtinamas Europos Sąjungos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės susitarimas dėl keitimosi įslaptinta informacija ir jos apsaugos saugumo procedūrų.

Šių Susitarimų tekstai pridedami prie šio sprendimo.

2 straipsnis

Tarybos pirmininkas įgaliojamas paskirti asmenį (-is), įgaliotą (-us) Sąjungos vardu pateikti pranešimus, numatytus šiose nuostatose:

(a) dėl Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo –

- LAW.OTHER.134 straipsnyje [Pranešimai];
- FINPROV.11 straipsnyje [Įsigaliojimas];
- Protokolo dėl socialinės apsaugos koordinavimo SSC.11 straipsnyje;

(b) dėl Susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir jos apsaugos saugumo procedūrų:

- 19 straipsnio 1 ir 2 dalyse.

3 straipsnis

1. Kai Komisija atstovauja Sąjungai pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą įsteigtuose organuose, ji laiku informuoja Tarybą apie posėdžiuose vykusias diskusijas bei jų rezultatus ir pagal rašytinę procedūrą priimtus aktus ir gavusi prašymą teikia protokolus ir kitus su tokiais posėdžiais ar procedūra susijusius dokumentus. Komisija taip pat atitinkamai informuoja Europos Parlamentą.
2. Pirmuosius penkerius metus nuo Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įsigaliojimo Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai kasmet teikia Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo ir taikymo ataskaitą.

4 straipsnis

1. Komisija įgaliojama Sąjungos vardu patvirtinti Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo pakeitimus, kuriuos turi priimti atitinkamai Partnerystės taryba arba specialieji komitetai, laikydamiesi šių to susitarimo nuostatų:

   (a) TBT.9 straipsnio [Bendradarbiavimas rinkos priežiūros ir ne maisto produktų saugos ir atitikties srityse] 4, 5 ir 8 dalių, kiek tai susiję su reguliaraus keitimosi informacija tarp Šalių tvarkos, nustatytos [TBT-XX] ir [TBT-ZZ] prieduose, nustatymu arba pakeitimais;

(b) 2 straipsnio [Produktų apibrėžtys, vynininkystės metodai ir procesai] 3 dalies ir TBT-5 priedo [Prekyba vynu] 3 straipsnio [Importui į atitinkamas Šalių teritorijas taikomi sertifikavimo reikalavimai] 3 dalies, kiek tai susiję su to priedo priedėlių pakeitimais;

(c) TBT-4 priedo [Ekologiški produktai] 1 straipsnio [Tikslas ir taikymo sritis] 2 dalies, kiek tai susiję su to priedo priedėlių pakeitimais;

(d) TBT-2 priedo [Vaistai] 11 straipsnio [Priedėlių pakeitimai], kiek tai susiję su to priedo priedėlių pakeitimais;

(e) PPROC.18 straipsnio [ANNEX.PPROC-1 priedo B skirsnio pakeitimas], kiek tai susiję su PPROC-1 priedo dėl patekimo į rinką įsipareigojimų B skirsnio pakeitimais;

(f) AVSAF.12 straipsnio [Šio skyriaus priedų priėmimas ir pakeitimai], kiek tai susiję su AVSAF-1 priedo arba kitų priedų pakeitimais, kaip nustatyta tame straipsnyje;

(g) LAW.EUROPOL.48 straipsnio [Nusikaltimų rūšys] 3 dalies, kiek tai susiję su ANNEX LAW-3 pakeitimais, jei pakeičiamas Europolo kompetencijai pagal Sąjungos teisę priklausančių nusikaltimų rūšių sąrašas;

(h) LAW.EUROJUST.63 straipsnio [Nusikaltimų rūšys] 3 dalies, kiek tai susiję su ANNEX LAW-4 pakeitimais, jei pakeičiamas Eurojusto kompetencijai pagal Sąjungos teisę priklausančių nusikaltimų rūšių sąrašas;

(i) Protokolo dėl socialinės apsaugos koordinavimo SSC.68 straipsnio [Daliniai pakeitimai], kiek tai susiję su bet kokiais Protokolo dėl socialinės apsaugos koordinavimo priedų ar priedėlių pakeitimais.

2. Prieš patvirtindama 1 dalyje nurodytus siūlomus pakeitimus, Komisija juos pateikia Tarybai.

Komisija Sąjungos vardu patvirtina tuos siūlomus pakeitimus, nebent per vieną mėnesį nuo tos dienos, kai Komisija juos pateikė Tarybai, jiems pagal Europos Sąjungos sutarties 16 straipsnio 4 dalį paprieštarautų kelios valstybės narės, Taryboje sudarančios sprendimą blokuojančią mažumą. Tokio prieštaravimo atveju Komisija siūlomus pakeitimus Sąjungos vardu atmeta.

3. Komisija Sąjungos vardu patvirtina Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo pakeitimus, kuriuos turi priimti atitinkamai Partnerystės taryba arba specialieji komitetai, laikydamiesi šių to susitarimo nuostatų:

(a) LPFOFCSD.3.2 straipsnio [Taikymo sritis ir išimtys] 4 dalies, kiek tai susiję su riba, iki kurios netaikomas skyrius dėl subsidijų kontrolės;

(b) LPFOFCSD.3.3 straipsnio [Viešojo ekonominio intereso paslaugos] 2 dalies, kiek tai susiję su riba, iki kurios netaikomas skaidrumo reikalavimas;

(c) LPFOFCSD.3.3 straipsnio [Viešojo ekonominio intereso paslaugos] 3 dalies, kiek tai susiję su riba, iki kurios netaikomas skyrius;

(d) LPFOCDSD.3.5 straipsnio [Draudžiamos subsidijos ir subsidijos, kurioms taikomos sąlygos], kiek tai susiję su sąlygomis, kurios turi būti taikomos subsidijoms pagal šį straipsnį, atnaujinimo;

(e) LPFOCDSD.3.11 straipsnio [Susigrąžinimas], kiek tai susiję su įvairiomis priemonėmis, kuriomis užtikrinamas subsidijų susigrąžinimas.

Prieš patvirtindama siūlomus pakeitimus, Komisija praneša Tarybai.

4. Komisija užtikrina, kad šiame straipsnyje nurodytų siūlomų pakeitimų patvirtinimas Sąjungos vardu:

(a) atitinka Sąjungos interesus,

(b) padeda siekti tikslų, kurių Sąjunga siekia vykdydama savo prekybos politiką, aviacijos saugą, socialinę apsaugą ir teisėsaugos bei teisminį bendradarbiavimą;

(c) neprieštarauja Sąjungos teisei ar tarptautinei teisei,

(d) nesukuria kliūčių inovacijoms.

5 straipsnis

1. Komisija įgaliojama Sąjungos vardu priimti sprendimą, kuriuo:

(a) patvirtinamas arba sustabdomas lygiavertiškumo pripažinimas, atsižvelgiant į ne vėliau kaip 2023 m. gruodžio 31 d. pagal TBT-4 priedo [Ekologiški produktai] 3 straipsnio [Lygiavertiškumo pripažinimas] 3 dalį atliksimą pakartotinį lygiavertiškumo vertinimą;

(b) sustabdomas lygiavertiškumo pripažinimas pagal TBT-4 priedo [Ekologiški produktai] 3 straipsnio [Lygiavertiškumo pripažinimas] 5 ir 6 dalis;

(c) priimami oficialūs gerosios gamybos praktikos (toliau – GMP) dokumentai, išduoti Jungtinės Karalystės institucijos dėl gamybos objektų, esančių ne išduodančiosios institucijos teritorijoje, ir nustatomos sąlygos, kuriomis Sąjunga tuos oficialius gerosios gamybos praktikos dokumentus priima pagal TBT-2 priedo [Vaistai] 5 straipsnio [Patikrų pripažinimas] 3 ir 4 dalis;

(d) priimamos įgyvendinimo priemonės, reikalingos keitimuisi oficialiais gerosios gamybos praktikos dokumentais su Jungtinės Karalystės institucija pagal TBT-2 priedo [Vaistai] 6 straipsnį [Keitimasis oficialiais GMP dokumentais] ir keitimuisi informacija su Jungtinės Karalystės institucija apie gamybos objektų patikras pagal TBT-2 priedo [Vaistai] 7 straipsnį [Apsaugos priemonės];

(e) sustabdomas patikrų pripažinimas arba oficialių gerosios gamybos praktikos dokumentų, kuriuos išdavė Jungtinė Karalystė, priėmimas, pranešama Jungtinei Karalystei apie ketinimą taikyti TBT-2 priedo [Vaistai] 9 straipsnį [Sustabdymas] ir pradedamos konsultacijos su Jungtine Karalyste pagal TBT-2 priedo [Vaistai] 8 straipsnio [Taikytinų teisės aktų pakeitimai] 3 dalį;

(f) visiškai ar iš dalies sustabdomas visų arba dalies produktų, įtrauktų į TBT-2 priedo [Vaistai] C priedėlio sąrašą, kitos Šalies patikrų pripažinimas arba oficialių gerosios gamybos praktikos dokumentų priėmimas pagal TBT-2 priedo [Vaistai] 9 straipsnio [Sustabdymas] 1 dalį.

2. Komisija tuos pasiūlytus sprendimus priima laikydamasi šio sprendimo 4 straipsnio 2 dalyje nustatytos tvarkos.

6 straipsnis

1. Kol Sąjungoje bus priimtas ir įsigalios konkretus teisės aktas, kuriuo reglamentuojamas tokių priemonių priėmimas, Komisija priima Sąjungos sprendimą imtis tokių priemonių pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą, laikydamasi

atitinkamose Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo nuostatose nurodytų sąlygų, kiek tai susiję su:

(a) atitinkamam (-iems) produktui (-ams) taikomo lengvatinio režimo sustabdymu, kaip nustatyta GOODS.19 straipsnyje [Muitų teisės aktų pažeidimo arba apėjimo atveju taikomos priemonės];

(b) teisės gynimo priemonių taikymu ir pareigų sustabdymu, kaip nustatyta LPFOFCSD.3.12 straipsnyje [Teisių gynimo priemonės];

(c) pusiausvyros atkūrimo priemonių ir atsakomųjų priemonių taikymu, kaip nustatyta LPFOFCSD.9.4 straipsnyje [Pusiausvyros atkūrimas];

(d) teisės gynimo priemonių taikymu, kaip nustatyta ROAD.11 straipsnyje [Teisių gynimo priemonės];

(e) atsisakymu oro transporto bendrovei išduoti leidimą oro susisiekimui vykdyti, jo atšaukimu, galiojimo sustabdymu ar apribojimu, AIRTRN.8 straipsnio [Atsisakymas išduoti leidimą vykdyti oro susisiekimą, jo atšaukimas, galiojimo sustabdymas ar apribojimas];

(f) taisomųjų priemonių taikymu, kaip nustatyta FISH.14 straipsnyje [Taisomosios priemonės ir ginčų sprendimas];

(g) kompensacinėmis priemonėmis, nustatytomis FISH.9 straipsnyje [Kompensacinės priemonės, taikomos panaikinus arba sumažinus prieigą];

(h) Jungtinės Karalystės dalyvavimo Sąjungos programose sustabdymu ar nutraukimu, kaip nustatyta UNPRO.3.1 straipsnyje [Europos Sąjungos stabdomas Jungtinės Karalystės dalyvavimas Sąjungos programoje] ir UNPRO.3.20 straipsnyje [Europos Sąjungos nutraukiamas Jungtinės Karalystės dalyvavimas Sąjungos programoje];

(i) laikinos kompensacijos siūlymu ar priėmimu arba pareigų vykdymo sustabdymu vykdant arbitražo arba ekspertų kolegijos procedūrą pagal INST.24 straipsnį [Laikinos taisomosios priemonės], išskyrus tai, kas numatyta Reglamente (ES) Nr. 654/2014;

(j) apsaugos priemonėmis ir pusiausvyros atkūrimo priemonėmis, nustatytomis INST.36 straipsnyje [Apsaugos priemonės].

2. Komisija laiku išsamiai informuoja Tarybą apie savo ketinimą priimti siūlomas priemones, išdėstytas 1 dalyje, ir atsižvelgia į galimas pareikštas nuomones. Komisija taip pat atitinkamai informuoja Europos Parlamentą.

3. Komisija taip pat gali patvirtinti priemones, kuriomis atkuriamos Prekybos ir bendradarbiavimo susitarime numatytos teisės ir pareigos, galiojusios prieš priimant 1 dalyje numatytas priemones.

7 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas